

KAUPAN LIITTO

Kaupan tilastoja 2009

Kaupan tilastoja 2009

Kaupan tilastokirja on valmistunut. Se löytyy myös Kaupan liiton kotisivuilta www.kauppa.fi.

Tilastokirja antaa Kaupan liiton jäsenille pelkistettyä tietoa kaupan alasta yleisesti, palkoista, ansiokehityksestä, työvoimakustannuksista sekä kaupan alan yrityksistä.

Tiedot koskevat pääasiassa tukku- ja vähittäiskauppaa. Vertailun vuoksi eräissä tilastoissa on muiden palvelualojen, teollisuuden ja julkisen sektorin tietoja. Ellei muuta ole erikseen todettu, julkaisussa on tarkasteltu työntekijöitä, joiden työaika on 37,5 tuntia viikossa. Ansio-käsitteenä käytetään säännöllisen työajan ansiota ilman tulospalkkiota.

Tiedot koskevat ensisijassa vuotta 2008.

Sisältö jakautuu neljään osaan. Ensimmäisessä osassa on yleistä tietoa kaupan alasta; kaupan alan tunnuslukuja, tietoja yrityksistä, alan työvoimasta ja Kaupan liiton jäsenyrityksistä. Toisessa osassa kuvataan kaupan alan henkilöstön palkkatasoa ja ansiokehitystä. Kolmannessa osassa tarkastellaan työvoima- ja poissaolokustannuksia. Neljännessä osassa käsitellään kaupan henkilöstörakennetta.

Kaupan tilastoja 2009 on toimittanut asiantuntija *Kati Kuurne*.
Julkaisun graafisen suunnittelun on tehnyt *Sampo Saarinen*.

Helsinki, syyskuu 2009

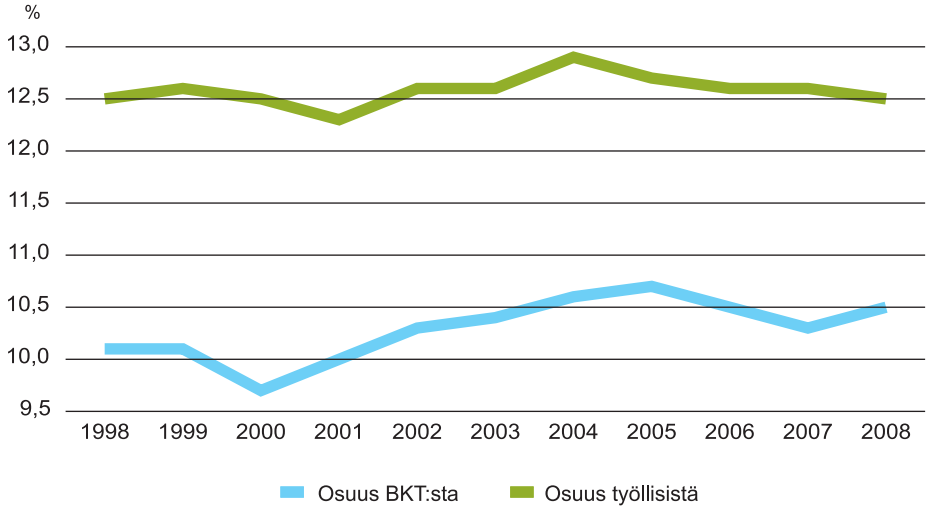

Heikki Ropponen
Varatoimitusjohtaja
Kaupan liitto

Sisältö

1.1. Kaupan osuus bruttokansantuotteesta ja työllisyydestä 1998–2008.....	4
1.2. Työllisyys toimialoittain 2007.....	5
1.3. Kaupan toimialarakenne 2007.....	6
1.4. Kaupan työlliset 2008.....	7
1.5. Kaupan työlliset 1980–2008.....	8
1.6. Kaupan yritykset 1995–2007 (henkilöstö ja palkat).....	9
1.7. Kaupan työnantajien yrityskoko 2007.....	10
2.1. Ansiotaso kaupan eri ammateissa, lokakuu 2008.....	11
2.2. Ansiotaso esimiestehtävissä, lokakuu 2008.....	12
2.3. Työntekijöiden ansiotaso, lokakuu 2008.....	13
2.4. Konttorityöntekijöiden ansiotaso, lokakuu 2008.....	14
2.5. Myyjien palkan eri osat, lokakuu 2008.....	15
2.6. Ansiokehitys eri ammateissa, lokakuu 2007–2008.....	16
2.7. Ansiokehitys eri aloilla, lokakuu 2007–2008.....	17
2.8. Ansiokehitysvertailu kauppa vs. yleinen 1999–2008.....	18
2.9. Ansio-, inflaatio- ja reaaliansiokehitys kaupassa 1999–2008.....	19
2.10. Tes-korotus/ansiokehitys/liukuma kaupassa 1999–2008.....	20
2.11. Provisiot kaupan eri ammateissa, lokakuu 2008.....	21
2.12. Tulospalkkioita saaneiden osuus eri aloilla.....	22
2.13. Tulospalkkioiden osuus kokonaisansioista eri aloilla 2008.....	23
3.1. Välilliset työvoimakustannukset kaupassa 2008.....	24
3.2. Välilliset työvoimakustannukset eri aloilla 2008.....	25
3.3. Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kaupan yrityksissä 1998–2008.....	26
3.4. Sosiaalivakuutusmaksut yksityisellä sektorilla 1980–2008.....	27
4.1. Osa-aikatyön syyt Suomessa 2007.....	28
4.2. Vuokratyön käyttö yksityisissä palveluissa 2008.....	29
4.3. Palkkataso/sukupuoli ammateittain 2008.....	30
4.4. Kaupan ikäjakauma 2008.....	31
4.5. Kaupan ikäjakauma 1999 ja 2008.....	32
4.6. Kaupan koulutusjakauma 2008.....	33
4.7. Kaupan palveluaikajakauma 2008.....	34
4.8. Palkkaryhmät palveluaikajakaumittain 2008.....	35
4.9. Kaupan kalleusluokkajakauma 2008.....	36

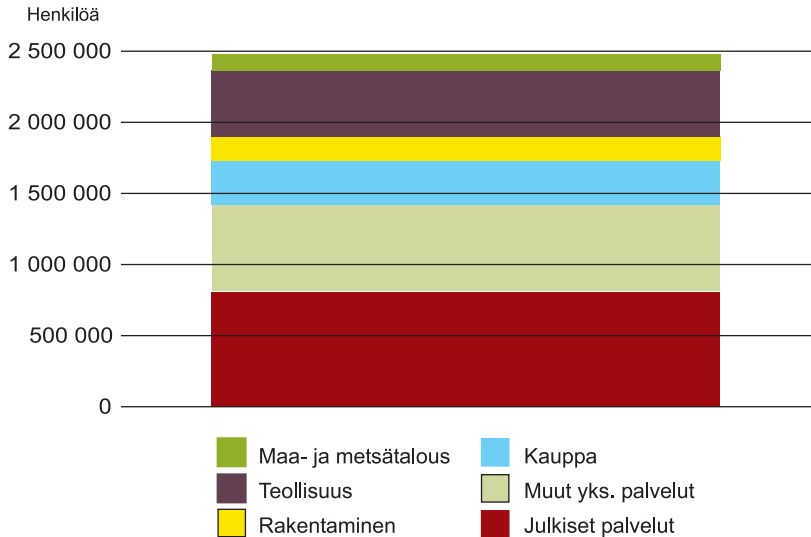
1.1. Kaupan osuus bruttokansantuotteesta ja työllisyydestä 1998–2008

Vuosi	Osuus BKT:sta, %	Osuus työllisistä, %
1998	10,1	12,5
1999	10,1	12,6
2000	9,7	12,5
2001	10,0	12,3
2002	10,3	12,6
2003	10,4	12,6
2004	10,6	12,9
2005	10,7	12,7
2006	10,5	12,6
2007	10,3	12,6
2008	10,5	12,5

Lähde: Tilastokeskus

1.2. Työllisyys toimialoittain 2007

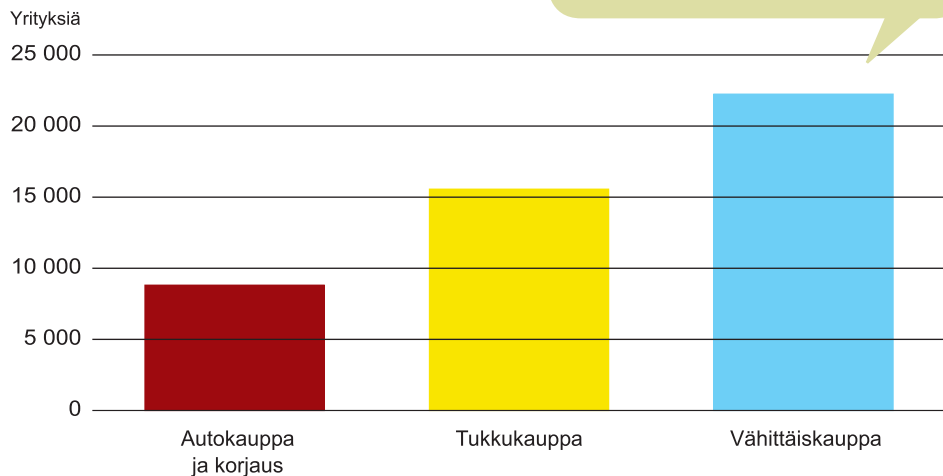

Toimiala	Työlliset	%-osuus
Maa- ja metsätalous	113 000	4,5
Teollisuus	466 000	18,7
Rakentaminen	174 000	7,0
Kauppa	311 000	12,5
Muut yksityiset palvelut	618 000	24,8
Julkiset palvelut	806 000	32,3
Yhteensä	2 492 000	100,0

Lähde: Tilastokeskus

1.3. Kaupan toimialarakenne 2007

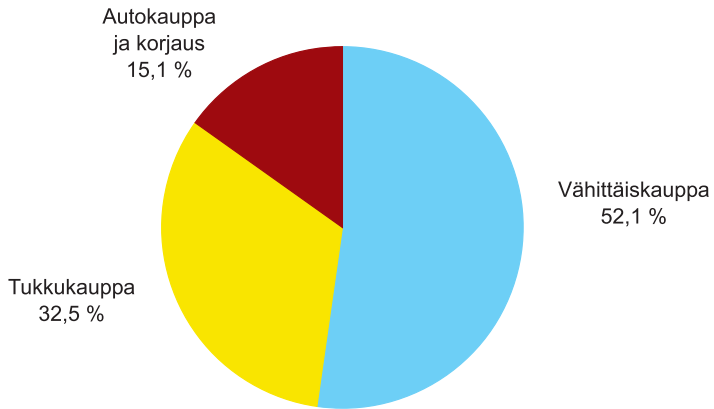
Lähes puolet kaupan yrityksistä vähittäiskauppoja

Toimiala	Yrityksien määrä
Autokauppa ja korjaus	8 811
Tukkukauppa	15 563
Vähittäiskauppa	22 244
Yhteensä	46 618

Lähde: Tilastokeskus

1.4. Kaupan työlliset 2008

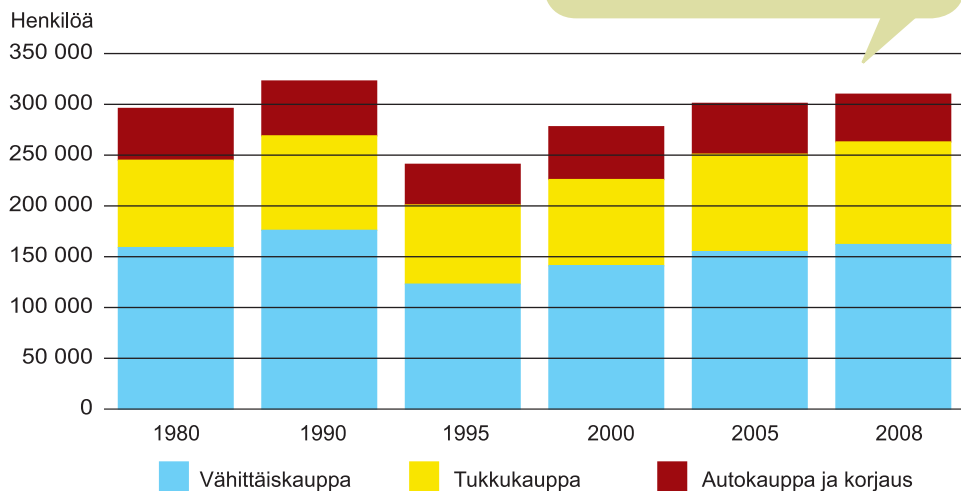

Toimiala	Työlliset	%-osuus
Vähittäiskauppa	162 000	52,1
Tukkukauppa	101 000	32,5
Autokauppa ja korjaus	47 000	15,1
Yhteensä	311 000	100,0

Lähde: Tilastokeskus

1.5. Kaupan työlliset 1980–2008

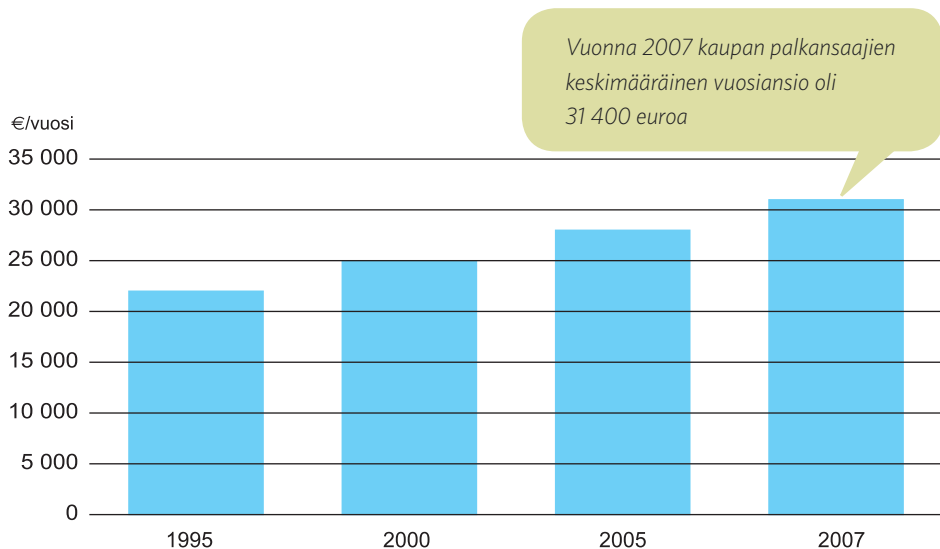
*Kauppa työllistänyt v. 2008 yli
310 000*

Vuosi	Vähittäiskauppa	Tukkukauppa	Autokauppa ja korjaus	Yhteensä
1980	159 000	86 000	51 000	296 000
1990	176 000	93 000	54 000	323 000
1995	123 000	78 000	40 000	241 000
2000	141 000	85 000	52 000	278 000
2005	155 000	96 000	50 000	301 000
2008	162 000	101 000	47 000	310 000

Lähde: Tilastokeskus

1.6. Kaupan yritykset 1995–2007 (henkilöstö ja palkat)

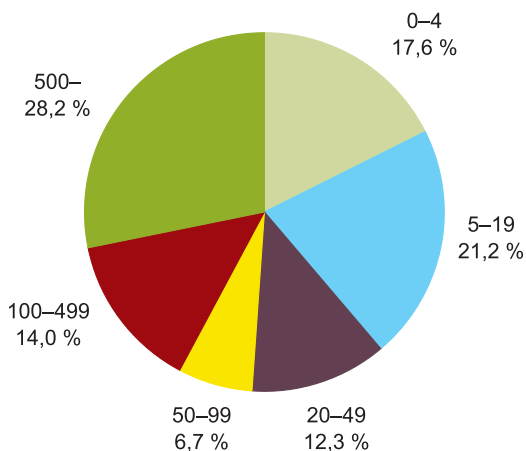

Vuosi	Henkilöstö	Palkat milj. euroa	Palkka/ palkansaaja, euroa
1995	194 100	3 770	22 000
2000	230 500	5 321	25 000
2005	237 100	6 588	28 000
2007	249 600	7 594	31 000

Lähde: Tilastokeskus

1.7. Kaupan työntekijäyrityskoko 2007

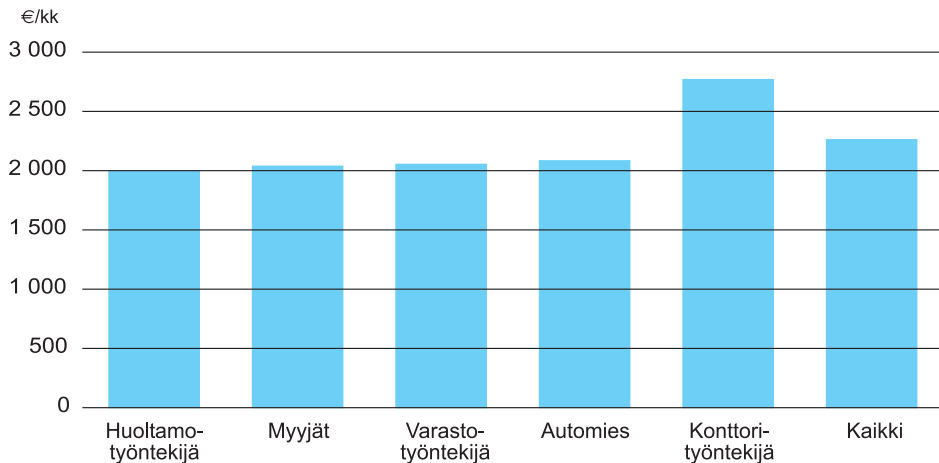
Alle 20 työntekijän yritykset, joita on 97 % jäsenyrityksistä, työllistävät 39 % kaupan työntekijöistä

Työllinen/yritys	Yrityksiä		Palkansaajat	
	Lkm	%	Lkm	%
0-4	38 996	85,4	44 030	17,6
5-19	5 154	11,3	52 822	21,2
20-49	1 036	2,3	30 601	12,3
50-99	251	0,5	16 833	6,7
100-499	160	0,4	34 994	14,0
500-	62	0,1	70 320	28,2
Yhteensä	45 659	100,0	249 600	100,0

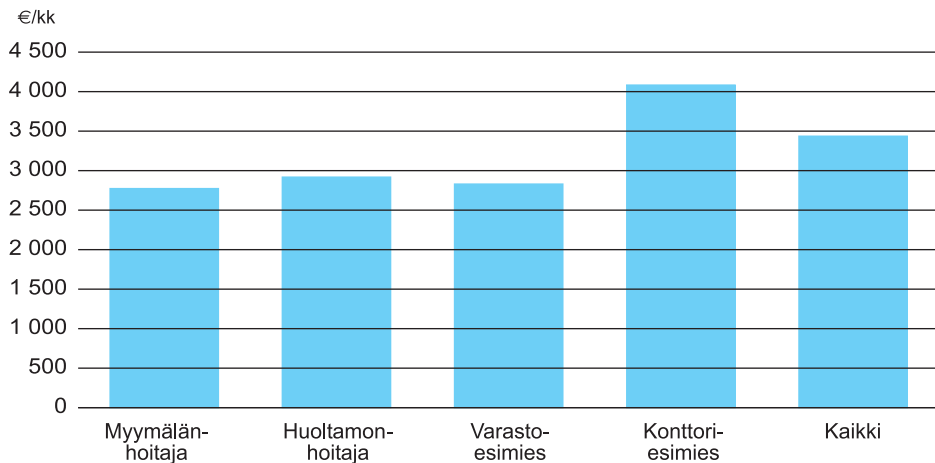
Lähde: EK

2.1. Ansiotaso kaupan eri ammattiteissa, lokakuu 2008

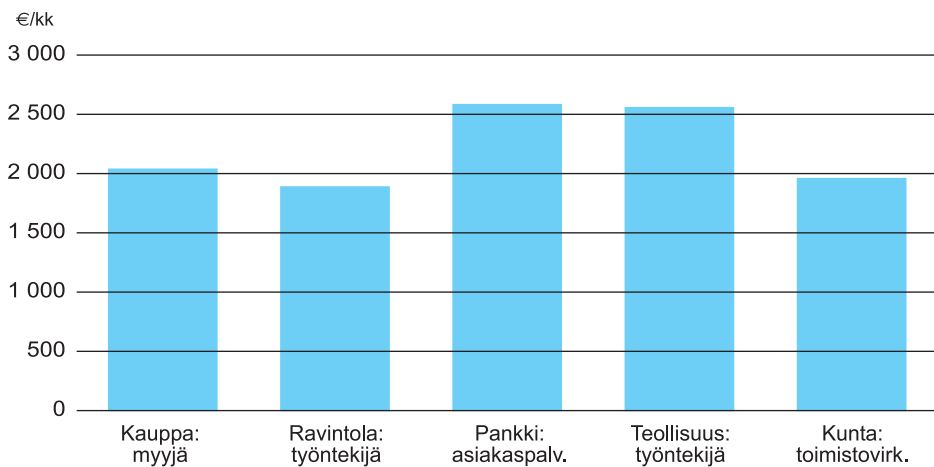
Ammattiryhmä	Lukumäärä	Keski-ansio	Ansioiden hajonta		
			<= 10. %	<= 50. %	<= 90. %
Huoltamotyöntekijä	1 011	1 998	1 684	1 953	2 351
Myyjät	18 749	2 038	1 679	1 930	2 524
Varastotyöntekijä	9 082	2 054	1 665	1 966	2 600
Automies	238	2 084	1 723	1 989	2 478
Konttorityöntekijä *	12 643	2 769	1 893	2 550	3 950
Kaikki	41 723	2 262	1 704	2 045	3 100
Lähde: EK					
*) suorittava taso					
Kokoaikatyöntekijöiden ansiotaso ilman tulospalkkioita					

2.2. Ansiotaso esimiestehtävissä, lokakuu 2008

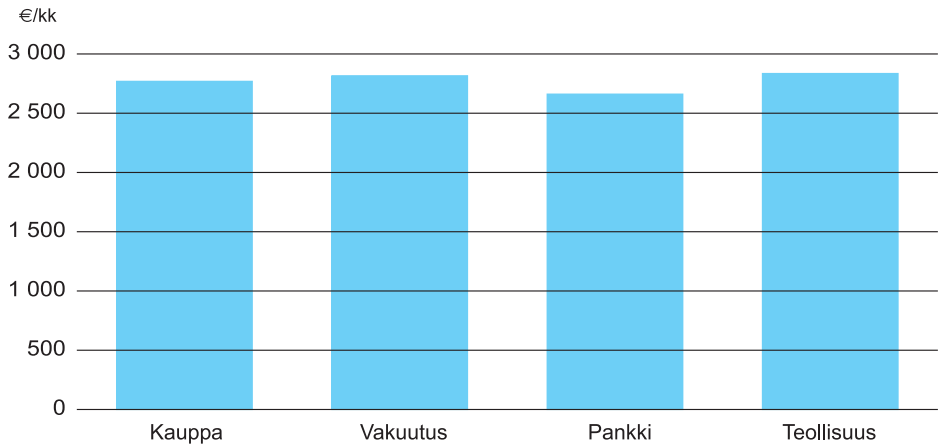
Ammattiryhmä	Lukumäärä	Keski-ansio	Ansioiden hajonta		
			<= 10. %	<= 50. %	<= 90. %
Myymälänhoitaja	4 065	2 774	1 942	2 601	3 726
Huoltamonhoitaja	65	2 919	2 129	2 859	3 614
Varasto-esimies	803	2 831	2 056	2 739	3 730
Konttori-esimies	4 967	4 084	2 660	3 900	5 665
Kaikki	9 900	3 437	2 117	3 187	5 115
Lähde: EK					
Kokoaikatyöntekijöiden ansiotaso ilman tulospalkkioita					

2.3. Työntekijöiden ansiotaso, lokakuu 2008

Ammattiryhmä	Lukumäärä	Keski-ansio	Ansioiden hajonta		
			<= 10. %	<= 50. %	<= 90. %
Kauppa: myyjä	18 749	2 038	1 684	1 953	2 351
Ravintola: työntekijä	10 615	1 888	1 566	1 841	2 257
Pankki: asiakaspalv.	11 464	2 583	2 085	2 509	3 000
Teollisuus: työntek.		2 557			
Kunta: toimistovirk.		1 959			
Lähde: EK					

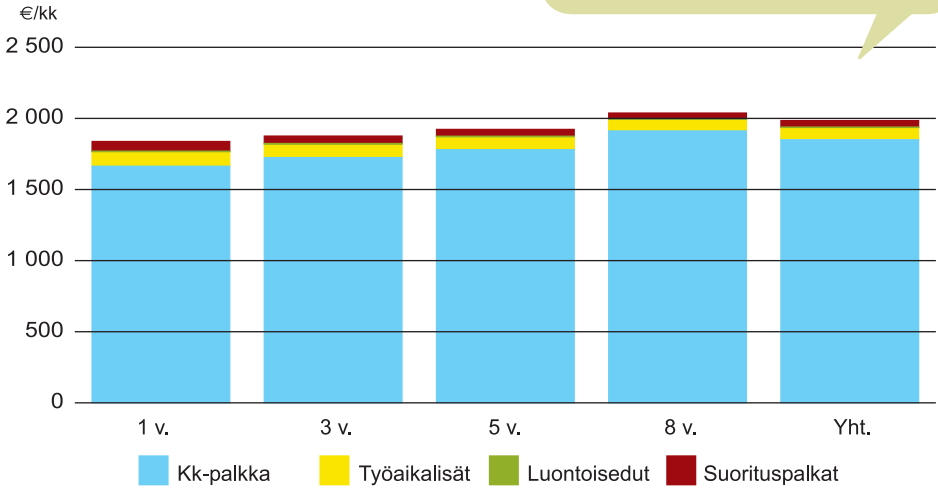
2.4. Konttorityöntekijöiden ansiotaso, lokakuu 2008

Ammattiryhmä	Lukumäärä	Keski-ansio	Ansioiden hajonta		
			<= 10. %	<= 50. %	<= 90. %
Kauppa	12 643	2 769	1 893	2 550	3 950
Vakuutus	6 395	2 816	2 076	2 582	4 000
Pankki	14 450	2 661	2 101	2 541	3 202
Teollisuus *		2 835			
Lähde: EK					
*) tekniset + konttoritoimihenkilöt					

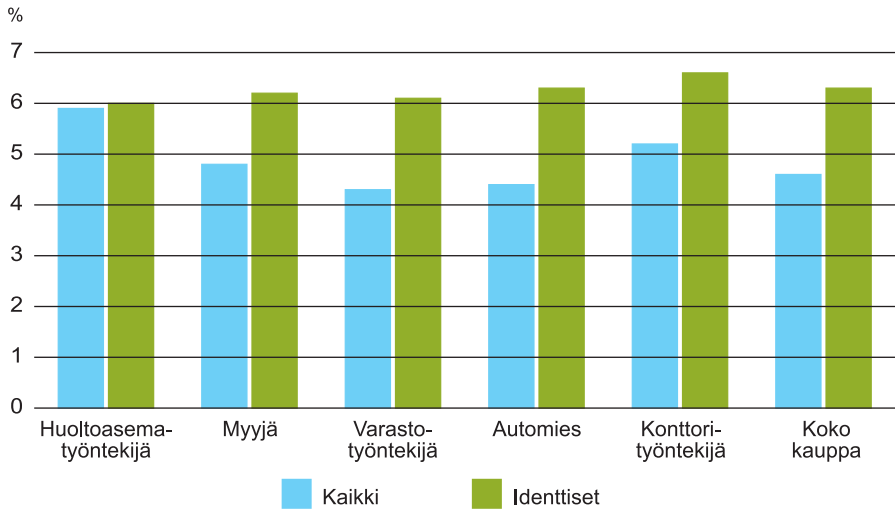
2.5. Myyjien palkan eri osat, lokakuu 2008

Työaikalisät noin 5 % kuukausipalkasta

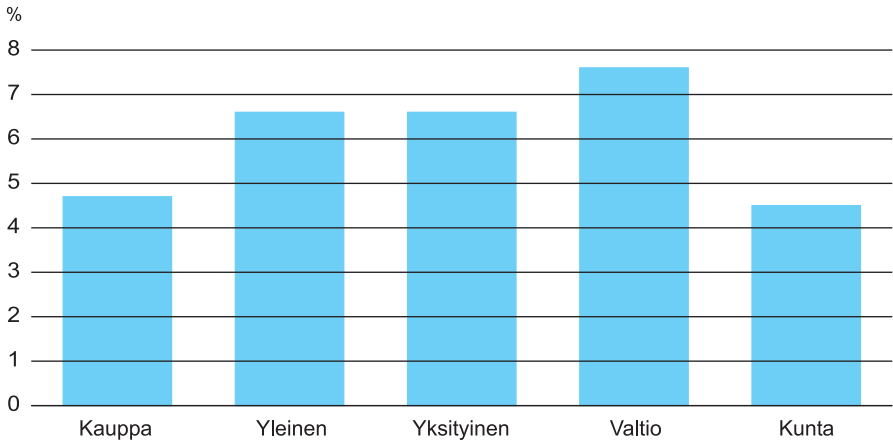
Palkkalaji	1. vuoden myyjä	3. vuoden myyjä	5. vuoden myyjä	8. vuoden myyjä	Yhteensä
Kuukausipalkka	1 664	1 725	1 780	1 912	1 850
Työaikalisät	102	94	91	81	86
Luontoisedut	4	5	4	3	3
Suorituspalkat	68	52	48	42	46
Yhteensä	1 837	1 876	1 923	2 038	1 986
Tulospalkkiot	7	13	15	19	17
Lähde: EK					

2.6. Ansiokehitys eri ammateissa, lokakuu 2007–2008

Ammattiryhmä	Loka07 Luku- määrä	Loka07 Keski- ansio	Loka08 Luku- määrä	Loka08 Keski- ansio	Muutos- %	Identittiset muutos-%
Huoltoasematyöntekijä	815	1 886	1011	1 998	5,9	6,0
Myyjä	17 296	1 944	18 749	2 038	4,8	6,2
Varastotyöntekijä	8 636	1 969	9 082	2 054	4,3	6,1
Automies	239	1 996	238	2 084	4,4	6,3
Konttorityöntekijä*	12 133	2 633	12 643	2 769	5,2	6,6
Koko kauppa	39 119	2 162	41 723	2 262	4,6	6,3
Lähde: EK						
*) suorittava taso						

2.7. Ansiokehitys eri aloilla, lokakuu 2007–2008

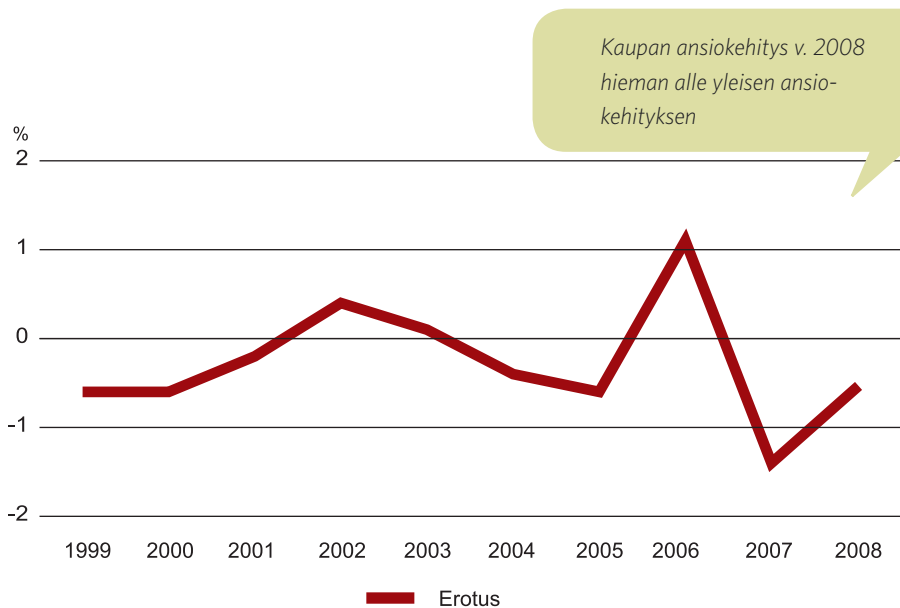
Alo	Keskiansio**		muutos-%
	2007	2008	
Kauppa*	2 405	2 517	4,7
Yleinen **	2 730	2 911	6,6
Yksityinen **	2 850	3 037	6,6
Valtio**	2 941	3 164	7,6
Kunta**	2 502	2 614	4,5

*) Lähde: EK, säännöllisen työntekijän ansio lokakuussa

*) 34-40 t/vko

***) Lähde: Ansiotasoindeksi, kokoaikaisen palkansaajan ansiotaso 4. neljänneksellä

2.8. Ansiokehitysvertilu kauppa* vs. yleinen 1999–2008

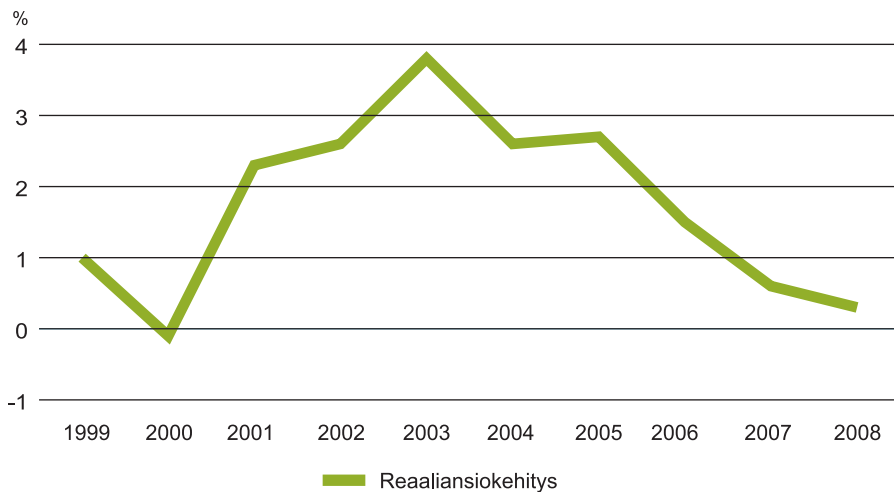
	-99	00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08
Kauppa*	2,3	4,0	4,2	4,1	4,1	3,5	3,5	3,3	3,3	4,7
Yleinen**	2,9	4,6	4,4	3,7	4	3,9	4,1	3,2	4,7	5,3
Erotus	-0,6	-0,6	-0,2	0,4	0,1	-0,4	-0,6	1,1	-1,4	-0,6

Lähde: EK

*EK:n palkkatilaston mukainen ansiokehitys lokakuusta lokakuuhun

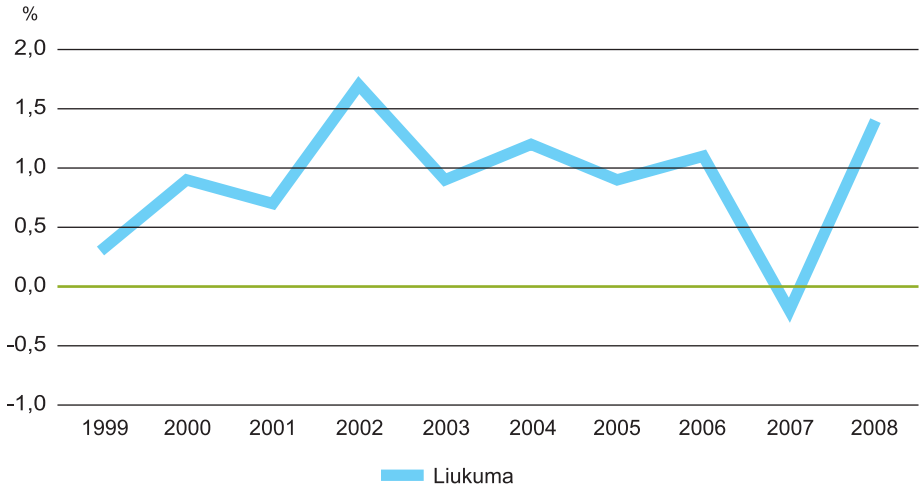
**Ansiotasoindeksin kaikkien palkansaajien ansiokehitys, 4. neljännes - 4. neljännes

2.9. Ansio-, inflaatio- ja reaaliansiokehitys kaupassa* 1999–2008

	-99	00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08
Ansio-kehitys*	2,3	4,0	4,2	4,1	4,1	3,5	3,5	3,3	3,3	4,7
Inflaatio**	1,3	4,1	1,9	1,5	0,3	0,9	0,8	1,8	2,7	4,4
Reaali-ansio-kehitys	1	-0,1	2,3	2,6	3,8	2,6	2,7	1,5	0,6	0,3
Lähde: EK, Tilastokeskus										
*EK:n palkkatilaston mukainen ansiokehitys lokakuusta lokakuuhun										

2.10. Tes-korotus/ansiokehitys/liukuma kaupassa* 1999–2008

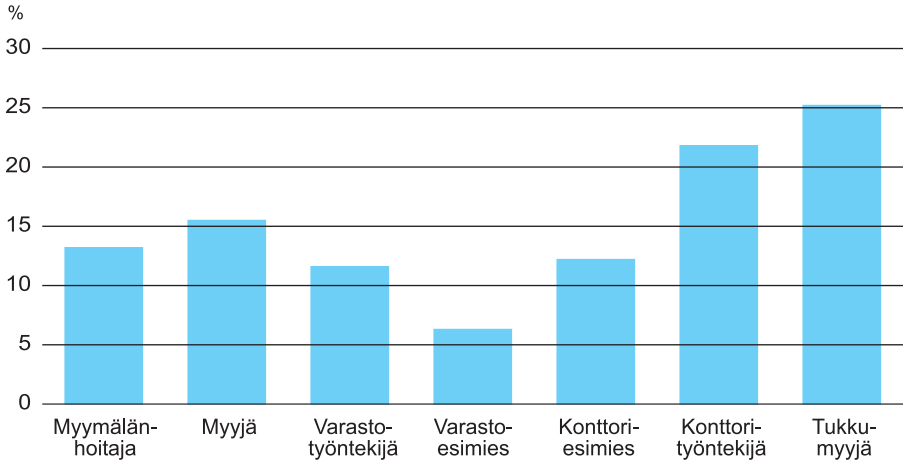

	-99	00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08
Tes-korotus*	2,0	3,1	3,5	2,4	3,2	2,3	2,6	2,2	3,5	3,3
Ansiokehitys	2,3	4,0	4,2	4,1	4,1	3,5	3,5	3,3	3,3	4,7
Liukuma	0,3	0,9	0,7	1,7	0,9	1,2	0,9	1,1	-0,2	1,4

Lähde: EK, Tilastokeskus

*) EK:n palkkatilaston mukainen ansiokehitys lokakuusta lokakuuhun

2.11. Provisiot* kaupan eri ammattiteissa, lokakuu 2008

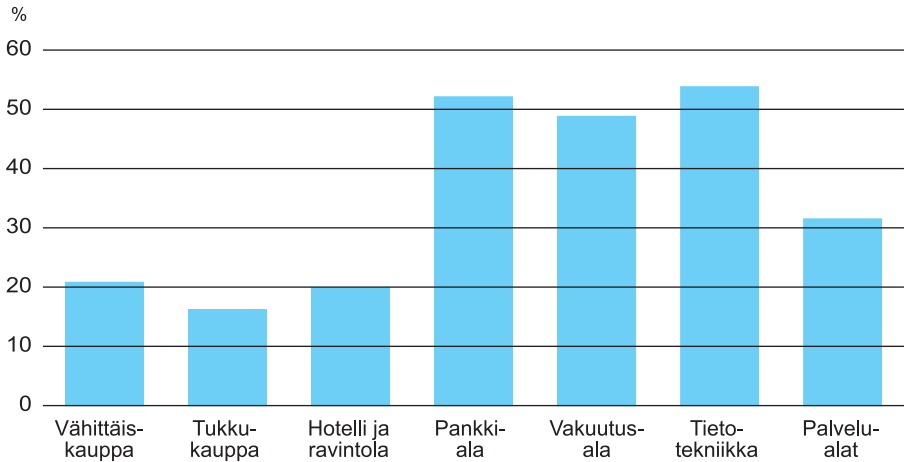

Ammattiryhmä	Henkilöitä	Provisiota saavia	Osuus %	Kok. ansio €/kk	Provisioiden osuus niistä saaneilla	
					€/kk	% ansi-oista
Myymälänhoitaja	4 065	571	14,0	2 774	366	13,2
Myyjä	18 749	3 413	18,2	2 038	316	15,5
Varastotyöntekijä	9 082	4 390	48,3	2 054	239	11,6
Varastoesimies	803	150	18,7	2 831	178	6,3
Konttoriesimies	4 967	661	13,3	4 084	499	12,2
Konttorityöntekijä	12 643	1 552	12,3	2 769	605	21,8
Tukkumyyjä	2 863	447	15,6	2 991	754	25,2

Lähde: EK

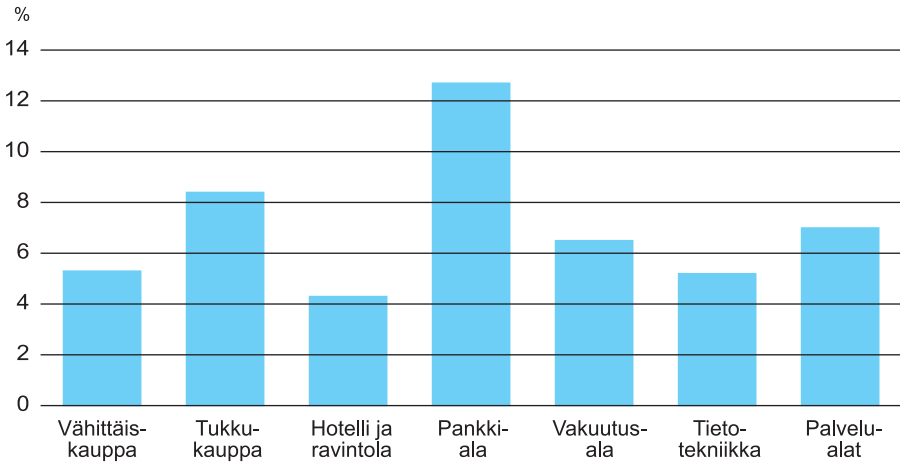
*) Muuttuva palkan osa (provisiot, työsuoritteet yms.) ei kuitenkaan tulos- ja voittopalkkiot

2.12. Tulospalkkioita saaneiden osuus eri aloilla

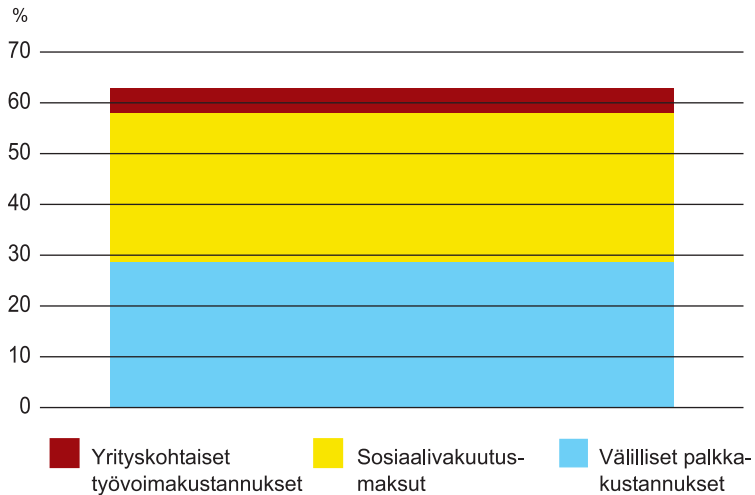
Toimiala	Henkilöitä	Tulospalkkoja saaneet	% henkilöstöstä
Vähittäiskauppa	44 422	9 222	20,8
Tukkukauppa	16 066	2 606	16,2
Hotelli ja ravintola	20 315	4 052	19,9
Pankkiala	20 501	10 674	52,1
Vakuutusala	22 746	11 091	48,8
Tietotekniikka	10 963	5 902	53,8
"Palvelualat"	197 814	62 357	31,5
Lähde: EK			

2.13. Tulospalkkioiden osuus kokonaisansioista eri aloilla 2008

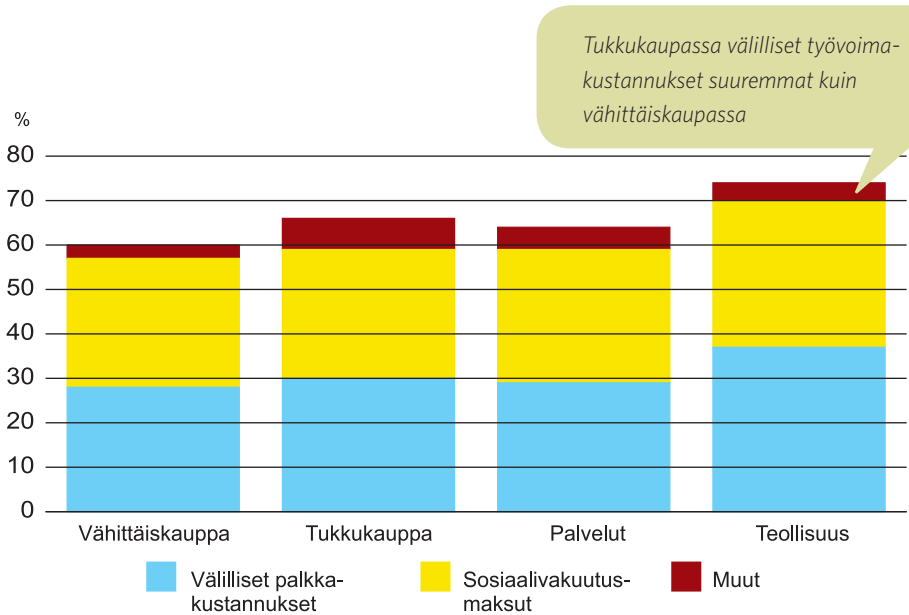
Toimiala	%
Vähittäiskauppa	5,3
Tukkukauppa	8,4
Hotelli ja ravintola	4,3
Pankkiala	12,7
Vakuutusala	6,5
Tietotekniikka	5,2
"Palvelualat"	7,0
Lähde: EK	

3.1. Välilliset työvoimakustannukset kaupassa 2008

Päälaji	Alalaji	%-osuus työajan palkasta
Välilliset palkkakustannukset 29 %	Lomapalkat, -korvaukset, -rahat	18
	Sairausajan palkat	3
	Muut	8
Sosiaalivakuutusmaksut 29 %	Eläkemaksut	21
	Työttömyysvakuutusmaksu	2
	Sosiaaliturvamaksu	4
	Muut	2
Yrityskohtaiset työvoimakustannukset 5 %	Terveystenhoito yms.	1
	Koulutus	1
	Muut	3
Yhteensä		63
Lähde: EK		

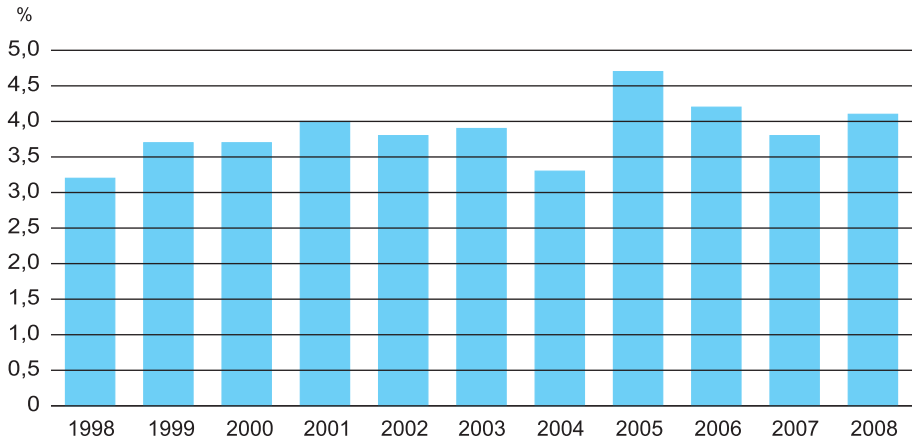
3.2. Välilliset työvoimakustannukset eri aloilla 2008

Laji	Vähittäiskauppa	Tukkukauppa	Palvelut	Teollisuus
Välilliset palkkakustannukset	28	30	29	37
Sosiaalivakuutusmaksut	29	29	30	33
Muut	3	7	5	4
% tehdyn työajan palkasta	60	66	64	74

Lähde: EK

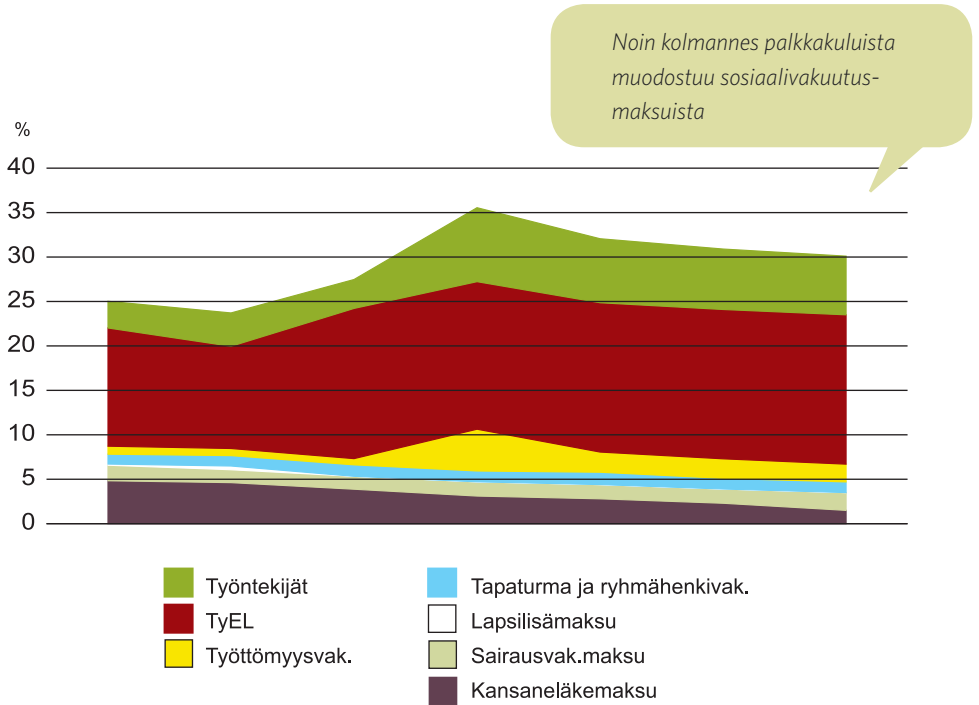
3.3. Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kaupan yrityksissä 1998–2008

Vuosi	% kokonaistyöajasta
1998	3,2
1999	3,7
2000	3,7
2001	4,0
2002	3,8
2003	3,9
2004	3,3
2005	4,7
2006	4,2
2007	3,8
2008	4,1

Lähde: EK

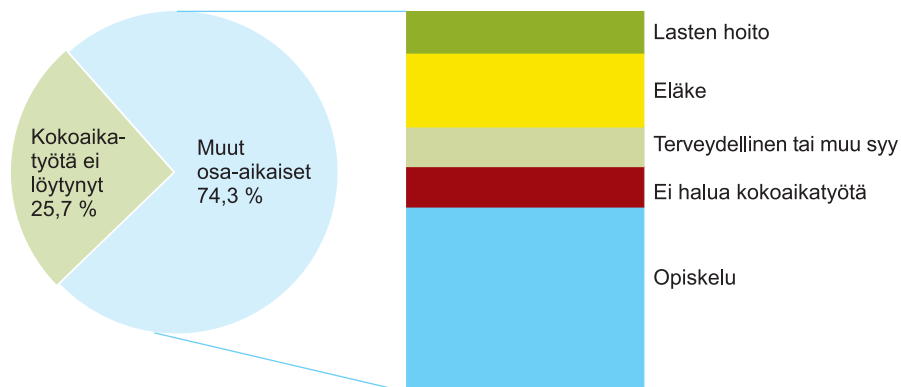
3.4. Sosiaalivakuutusmaksut yksityisellä sektorilla 1980–2008

Maksulaji	1980	1985	1990	1995	2001	2005	2008
Kansaneläkemaksu	4,83	4,62	3,88	3,11	2,8	2,3	1,5
Sairausvak.maksu	1,75	1,45	1,45	1,6	1,6	1,6	2,0
Lapsilisämaksu	0,13	0,42	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tapaturma ja ryhmähenkivak.	1,11	1,17	1,29	1,22	1,39	1,2	1,2
Työttömyysvak.	0,9	0,8	0,7	4,7	2,27	2,2	2,0
TyEL	13,3	11,5	16,9	16,6	16,8	16,8	16,8
Työntekijät	3,0	3,75	3,25	8,32	7,2	6,8	6,6

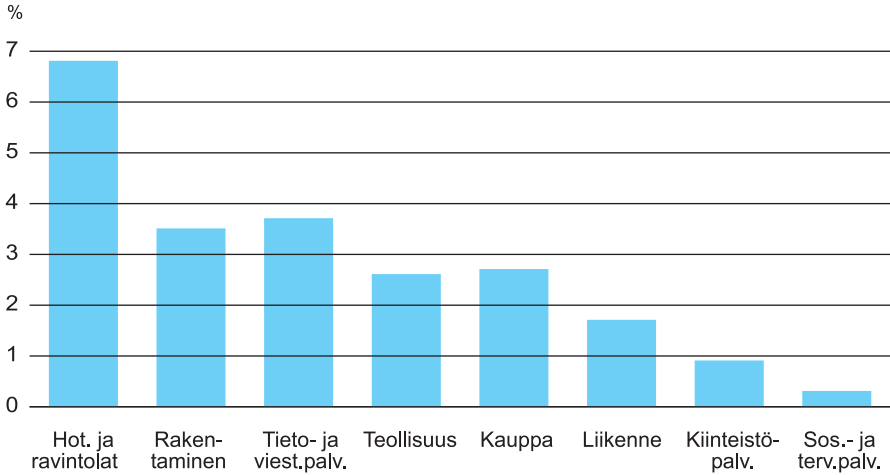
Lähde: EK

4.1. Osa-aikatyön syyt Suomessa 2007

Syy	Osuus %
Kokoaikatyötä ei löytynyt	25,7
Lapsen hoito	8,1
Eläke	14,4
Terveydellinen tai muu syy	7,7
Ei halua kokoaikatyötä	7,9
Opiskelu	35,9
Lähde: Tilastokeskus	

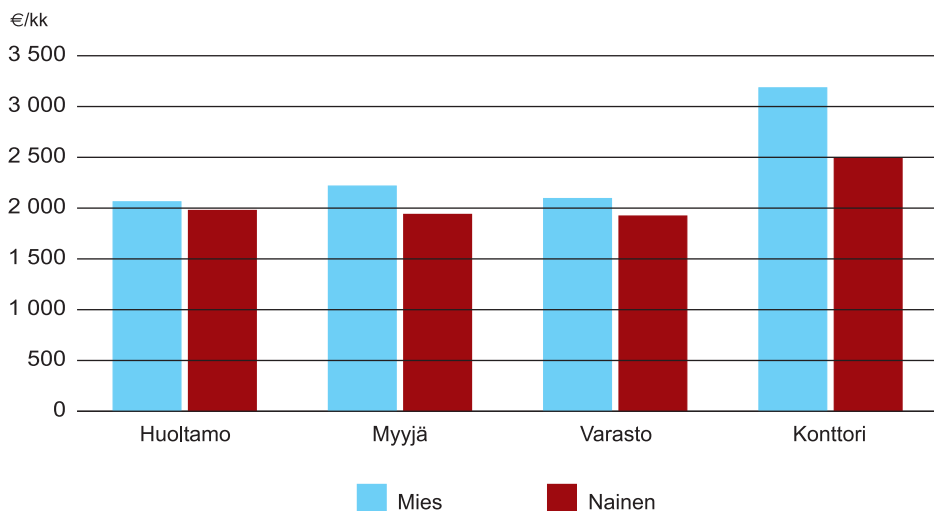
4.2. Vuokratyön käyttö yksityisissä palveluissa 2008

Toimiala	Osuus yritysten omasta henkilöstöstä, %
Hotellit ja ravintolat	6,8
Rakentaminen	3,5
Tieto- ja viestintäpalvelut	3,7
Teollisuus	2,6
Kauppa	2,7
Liikenne	1,7
Kiinteistöpalvelut	0,9
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,3

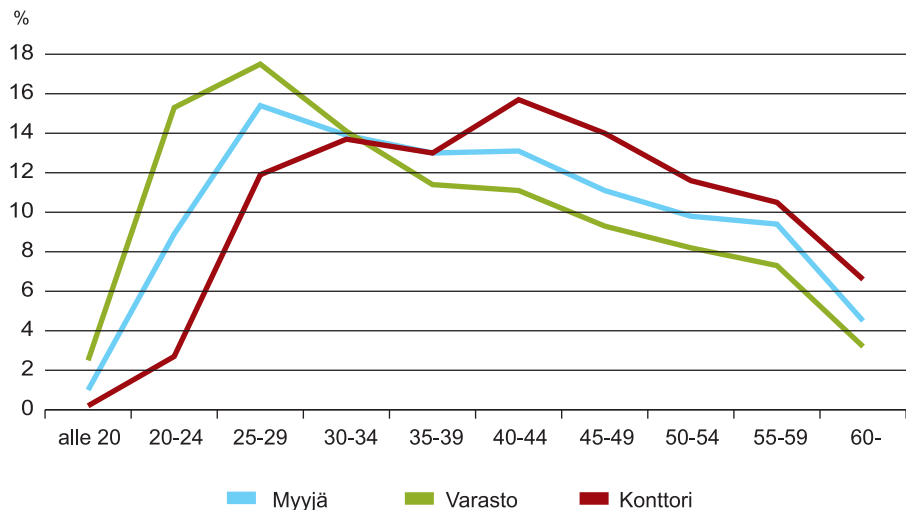
Lähde: EK

4.3. Palkkataso/sukupuoli ammateittain 2008

Ammatti-ryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Lukumäärä	Keskiansio	Lukumäärä	Keskiansio	Lukumäärä	Keskiansio
Huoltamo	257	2 062	754	1 977	1 011	1 998
Myyjä	6 743	2 217	12 006	1 938	18 749	2 038
Varasto	7 002	2 094	2 080	1 922	9 082	2 054
Konttori*	5 006	3 184	7 637	2 497	12 643	2 769
Lähde: EK						
*) suorittava taso						

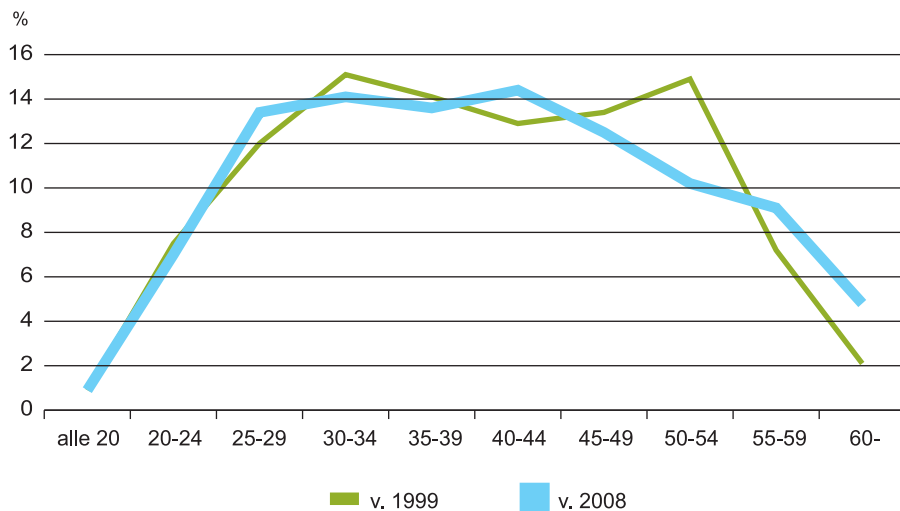
4.4. Kaupan ikäjakauma 2008

Ikä	Myyjät		Varastott.		Konttoritt.	
	Luku-määrä	%-osuus	Luku-määrä	%-osuus	Luku-määrä	%-osuus
alle 20	190	1,0	230	2,5	24	0,2
20-24	1 668	8,9	1 391	15,3	340	2,7
25-29	2 886	15,4	1 591	17,5	1 509	11,9
30-34	2 597	13,9	1 283	14,1	1 734	13,7
35-39	2 443	13,0	1 034	11,4	1 645	13,0
40-44	2 458	13,1	1 008	11,1	1 987	15,7
45-49	2 079	11,1	849	9,3	1 776	14,0
50-54	1 836	9,8	743	8,2	1 465	11,6
55-59	1 757	9,4	664	7,3	1 327	10,5
60-	835	4,5	289	3,2	836	6,6

Lähde: EK

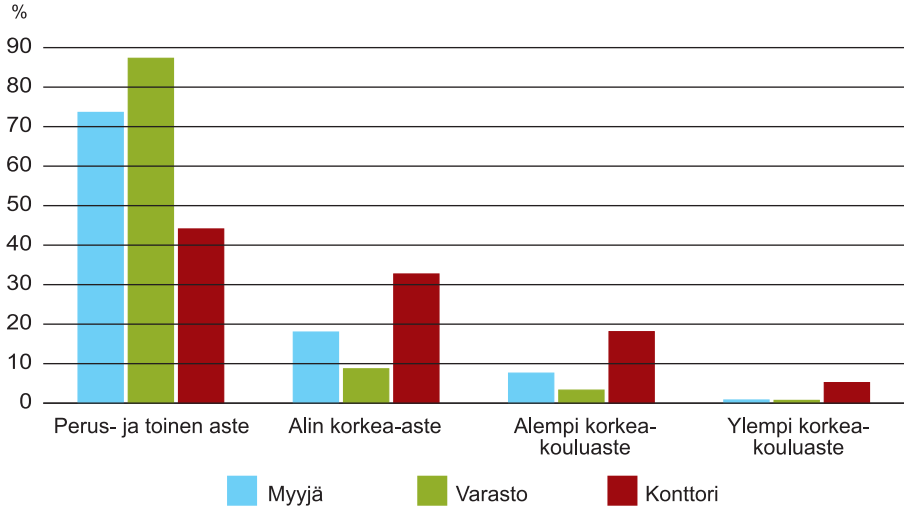
4.5. Kaupan ikäjakauma 1999 ja 2008

Ikä	v. 1999, %	v. 2008, %
alle 20	0,9	0,9
20-24	7,5	7,0
25-29	12,0	13,4
30-34	15,1	14,1
35-39	14,1	13,6
40-44	12,9	14,4
45-49	13,4	12,5
50-54	14,9	10,2
55-59	7,2	9,1
60-	2,1	4,8
Yhteensä	100,0	100,0

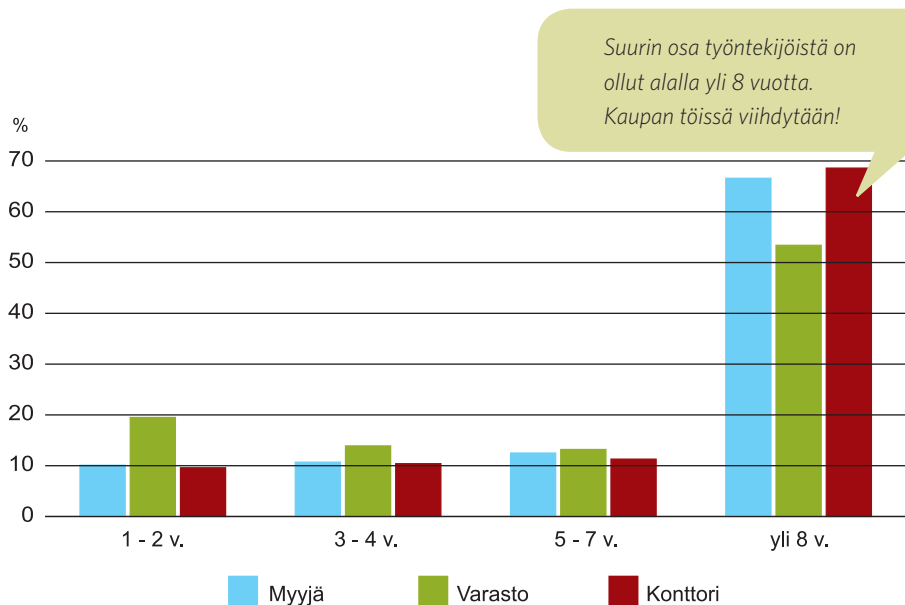
Lähde: EK

4.6. Kaupan koulutusjakauma 2008

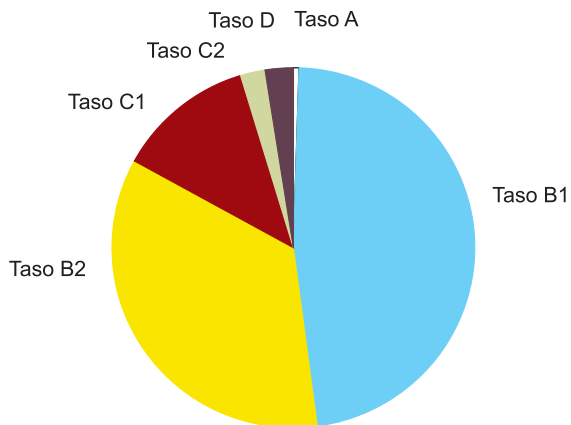
Koulutus	Myyjät		Varastott.		Konttoritt.*	
	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus
Perus- ja toinen aste	10 458	73,6	5 092	87,3	4 631	44,1
Alin korkea-aste	2 557	18,0	510	8,7	3 434	32,7
Alempi korkea-kouluaste	1 074	7,6	191	3,3	1 907	18,1
Ylempi korkea-kouluaste	119	0,8	43	0,7	541	5,2
Yhteensä	14 208	100,0	5 836	100,0	10 513	100,0
Lähde: EK						
*) suorittava taso						

4.7. Kaupan palveluaikajakauma 2008

Palveluaika	Myyjät		Varastott.		Konttorit.	
	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus
1. vuosi	1 297	10,1	1 710	19,5	276	9,6
3. vuosi	1 372	10,7	1 219	13,9	299	10,4
5. vuosi	1 598	12,5	1 162	13,2	325	11,3
8. vuosi	8 512	66,6	4 692	53,4	1 966	68,6
Yhteensä	12 779	100,0	8 783	100,0	2 866	100,0
Lähde: EK						

4.8. Palkkaryhmät palveluaikajakaumittain 2008

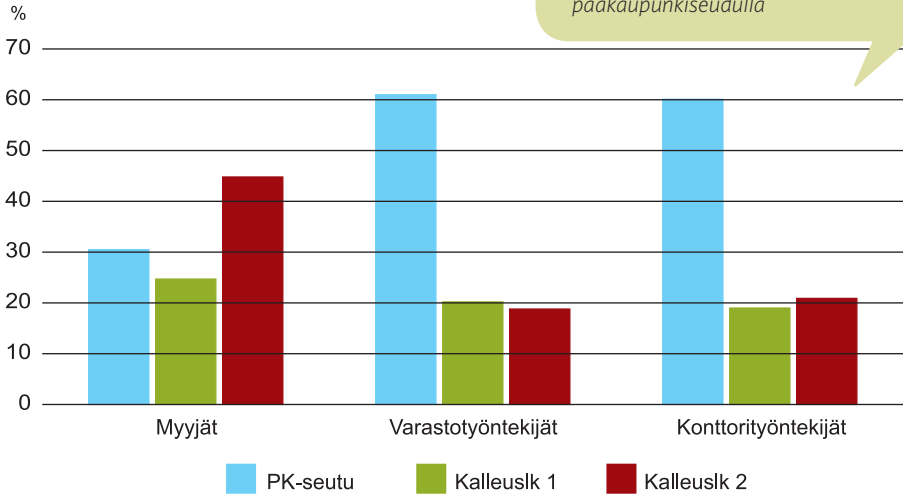

Palkkataso	Lukumäärä					Osuudet %
	1. vuosi	3. vuosi	5. vuosi	8. vuosi	Yhteensä	
Taso A	27	21	26	50	124	0,5
Taso B 1	1 203	1 310	1 555	7 943	12 011	47,4
Taso B 2	1 721	1 235	1 178	4 761	8 895	35,1
Taso C 1	324	306	356	2 129	3 115	12,3
Taso C 2	24	64	62	403	553	2,2
Taso D	87	59	61	424	631	2,5
Yhteensä	3 386	2 995	3 238	15 710	25 329	100,0

Lähde: EK

4.9. Kaupan kalleusluokkajakauma 2008

Myyjistä 30 % ja varasto- ja konttori-työntekijöistä 60 % työskentelee pääkaupunkiseudulla

Kalleusluokka	Myyjät		Varastott.		Konttoritt.	
	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus
Pääkaupunkiseutu	5 711	30,5	5 542	61,0	7 599	60,1
Kalleusluokka 1	4 630	24,7	1 831	20,2	2 397	19,0
Kalleusluokka 2	8 408	44,8	1 709	18,8	2 647	20,9
Yhteensä	18 749	100,0	9 082	100,0	12 643	100,0
Lähde: EK						

Jälkipainos kielletään

